

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Serioși nefrancoate nu se pri-
mesc.—Manuscrisurile nu se
retrimis.

INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele:

BIBLIOTECĂ DE ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf.,
Ruz. Angenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf., Anton Oppelk.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsebet-közt).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o colônă
10 bani pentru o publicare.—
Publicări mai dese după tari-
ta și învoială.—RECLAME pe
pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminecă 31).

GAZETA iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 2 A. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 3 franci.
Se prenumără la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etajul
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei
luni 6 corone.— Un exemplar
10 bani.— Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 171.—Anul LXV.

Brașov, Duminecă 4 (17) August.

1902.

Emigrările.

De mulți ani emigrările din Un-
garia cresc din ce în ce. Poporați-
unea necăjită și săracă din diferite
ținuturi de mult emigră în masse,
luându-și drumul mai cu seamă spre
America.

Guvernul, unguresc, fiind-că nu
erau Maghiari, cei cari emigrau în
masse, ci Slovaci, Jidovi, apoi Șvabi
din Bănat, mai întâiu dădeau pu-
țină atențiune acestor emigrări,
după aceea credeau, că le vor pute
pune stavilă, împiedecându-le cu
forța, refusând bieților omeni paș-
aportele și urmărind pe agenții de
emigrare.

Dér toate aceste măsuri au ră-
mas zadarnice. Nu numai, că n'au
incetat emigrările în massă, dér încă
au crescut și s'au lăsit și asupra al-
tor ținuturi din Ungaria și Bănat,
ba chiar la noi în Ardel și început
să emigreze ici colo țeranii români
și mulți și de printre Sași, cari se
scie, că sunt economicesce cei mai
bine situați dintre poporele ardelen.

De un timp încôce guvernul s'a
pus pe gânduri, căci au început să
emigreze în masse și Maghiari, ne mai
vorbind de Sécuii ardeleni, pe cari
li scim tot cu bêta în mână și cu
desagii în spinare, trecând peste
graniță, mai ales în România, de
unde după câți-va ani se reintore
apoi, parte mare, cu banii frumusei
în chimir, ce iau putut câștiga acolo
destul de curând și cu ușurință.

Opiniunea publică începă să
vadă, că nu merge nici-decum să
opresci cu puterea pe omeni să-și
caute un traiu mai de Dómne ajută
în țeri străine și tot-odată a început
să cunoscă, că emigrările au și ur-
mări bune, căci dintre cei emigrați
cei drept cei mai mulți se prăpădesc,
parte mare însă ajung în străini la
o stare mai bună materială, așa
că pot trimite acasă în patria lor

natală sume foarte însemnate de bani.
Așa s'a socotit, că într'un singur an,
la 1896, au sosit în Ungaria numai
din America peste șapte milioane de
franci. Slovaci fiind cei mai nume-
roși dintre emigrați, comitatele lo-
cuite de ei din nordostul Ungariei
au primit din acea sumă nu mai
puțin decât 6 $\frac{1}{2}$ milioane de franci.

Astfel s'a născut ideea, că emi-
grările nu trebuie să fie împiedecate
ci numai regulate. Ceea ce însă a
contribuit mai mult de a deștepta
pe cei interesați și de a-i face să
caute prin ce măsuri s'ar pute pre-
întâmpina mai ușor neajunsurile emi-
grărilor și s'ar ajunge la o bună re-
gulare a lor, a fost faptul întristător,
că chiar țeranii Șvabi, cei atât de
muncitori și păstrători din părțile
de miedă-și ale Ungariei și Bănatu-
lui, unde este pământul atât de ro-
ditor, au început în anii din urmă
să emigreze cu sutele și miile.

Nu numai sărăcia, produsă și
de dările grele și pe alocurea de jaful
Jidovilor, cari le storc sërmanilor țe-
ranii și ceea-ce le mai lasă nemilosul
esecutor, ci și nedreptățile din
partea administrației și politica ne-
norocită de maghiarisare i-au făcut
să ia lumea în cap.

Societățile și corporațiunile eco-
nomice din Bănat s'au gândit să
întreprindă un pas de sine stătător
pentru a cerceta cauzele emigrărilor,
și deci au conchiemat la un congres,
care să se ocupe numai cu desti-
nea emigrărilor.

Acest congres s'a ținut în Ti-
mișóra în 10 și 11 August a. c. S'a
constatat, că înainte de toate este
miseria, ér după aceea sunt stările
triste morale, politice și administra-
tive, cari causază emigrările.

Grupul reuniunii țărănesci din
Gyertyamos a făcut în congres o
propunere importantă, prin care cere
ca pentru curmarea rului să se dea
mai multă îngrijire *instrucțiunei reli-*

giöse-morale în școlele populare și să
se introducă *limba maternă* ca limbă
de predare în școlele populare, căci
numai așa poporul se poate cultiva.

Acastă propunere a fost primită
de congres, ceea ce dovedesce, că
pe lângă celelalte nevoi mai este și
nevoia stărilor triste politice, care
pricinuesc emigrările.

Revista politică.

De mult se continuă tratările
între guvernul Austriei și Ungariei
asupra *invoiei economice* și tot n'au
ajuns încă la rezultat mulțumitor.
Amândouă statele, se scie, că față
cu străinătatea se presentă ca o sin-
gură monarchie și convențiile co-
merciale, ce le încheie cu diferitele
state, sunt comune. Eibine, tocmai
aici este buba cea mare, pe care
mulți doftori s'au încercat să o vin-
dece de 35 ani încôce și în loc să
se vindece, buba s'a umflat din ce
în ce mai tare. Austria, se scie, că
este un stat, unde industriile sunt
mai dezvoltate, de cât în Ungaria,
ér Ungaria are mai multe produse
agricole, produse brute, așa că de
aici rezultă, că în comerțul cu țe-
rile streine, fie-care caută a-și asi-
gura piețe în streinătate pentru pro-
ductele sale și nu pot de loc să
ajungă la înțelegere.

Intr'o vreme părea, că s'a făcut
o desbinare mare între cele două
state și înțelegerea a fost ruptă pen-
tru mai mult timp. Căci, decă ar fi
vorba numai de cei doi miniștri pre-
ședinți, atunci pôte înțelegerea s'ar
face mai ușor, dér la spatele lor
stau deputații cei cu gurile mari,
cari mereu strigă miniștrilor să nu
se lase. Din partea Ungariei strigă
nu numai koșutiștii, cari este sciuț,
că ar vré să aibă un teritoriu va-
mal independent și să încheie con-
venții comerciale singuri, nu în unire

cu Austria, dér strigă chiar și depu-
tații guvernamentali, că de 35 de
ani Austria omără industria Ungariei
și împiedcă dezvoltarea ei comer-
cială, ér în Austria toate partidele
strigă, că din învoie la avută până
acuma, numai Ungaria a tras folose
și că nu vor îngădui să fie esploa-
tați și mai departe.

Între asemenea împrejurări, era
p'aci-p'aci să se strice prietenia și să
se despartă cele două state, pe tere-
renul economic.

Țilele acestea însă ministrul pre-
ședinte austriac *Koerber* a venit la
Ratot, unde ministrul președinte un-
gar *Szell* își are moșia și cei doi mi-
niștri președinți s'au sfătuit îm-
preună o zi întrégă.

Ce or fi hotărît, încă nu se scie,
destul că s'au despărțit ca buni prie-
teni și la gara din *Ratot* când a ple-
cat *Koerber* a strigat lui *Szell*: „*La
revedere la Ischl!*“

Intr'adevăr, *Szell* s'a dus peste
două zile la *Ischl*, unde petrece și
Maiestatea Sa și acolo întâlnindu-se
din nou președinții celor două state,
pôte vor ajunge în cele din urmă la
o înțelegere definitivă.

Vom vedé.

După cum am anunțat, încă în
numărul trecut, Englezii au avut bu-
curia, să-și vadă regele încoronat.
Se scie, că regele *Eduard VII.* se
îmbolnăvise greu în ajutorul încoro-
nării și toți ôșpetii cari venise din
tote țerile, ca să asiste la această ser-
bare, au plecat acasă, ér doftorii
i-au făcut regelui o operație grea.
Mulți nu credeau, că se va însănă-
toșa și diceau, că bôla i-a fost tri-
misă de *Dumneșu* ca pedepsă pen-
tru asupririle cele mari, ce le-au fă-
cut Englezii vitézului popor al Bu-
rilor. Dér étă, că sănătatea regelui
s'a îndreptat și *Sâmbăta* trecută s'a
făcut încoronarea cu mare pompă.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Cântece.

I.

Legănat de dor
Ca un fulg în sbor
Sufletu-mi se duce...
Bietul călător!

Și se duce dus
Tot mai sus, mai sus,
Cum spre vârș de munte
Se ducea Isus...

Pune mii hai hui
Capăt drumului...
Nu-i pe lume asta
Primă-vară..., nu-i!

II.

Somn li-e mamă ochilor
Și-i târșiu mămucă
Da-mi-aș dorul norilor
Noriș să mi-l ducă,

Să mi-l pörte 'n depărtări
Pe pustiu de zare
Și 'n amurgul unei sări
Să mi-l lase 'n mare,

Sé-mi răsără drăgălaș
Cu frunzuțe line,
O să trecă vre-un luntraș
Să mi-l ea cu sine.

Feturio.

Tatăl nostru.

După Hebbel.

Fulgere pândesc prin noură,
Vântul prin copaci s'alungă;
Clopote de pe la turnuri
Dăngănesc bătute 'n dungă.

Codru-i des și 'n mied de codru
Se 'ngrozesc copacii toți;
Cu un căne lângă densusul
Stă un căpitan de hoți.

Lângă el un tiner palid
Stă ca prins în rugăciune.

— „Hai, ascute-ți ađi cuțitul!“
Indărătnic se supune.

Roșu printre ei un fulger
Se strecoră ca un gând;
El îngână: „Tatăl nostru“...,
Ér bētrănul injurând:

„Tatăl nostru?... Nu-i e vremea,
Li-i rosti ca osândit,
Förfeca când va fi 'n pēru-ți,
Barda când va fi sclipit.

Nu-ți dau voe să-ți faci ruga!
Aci eu sunt domnul tēu
Și-am să pun acum omorul
Între tin' și *Dumneșu*;

Uite, jur să-mi dai peirei
Primul om..., o vreau și-o dăc!
Eu sunt eu... și eu sunt totul,
Dumneșu nu e nimic.

Tremuri? Hei, și eu odată
Tremuram ședend pe loc,

Dér o să te 'nveți băete
Să omori... așa ca 'n joc.

Acum nu mai sciu ce i gróza
Scii de când?
Vorbia 'ncrunțat
Tata despre pușcărie...
Și-am lovit..., l'am răsturnat“.

Ingrozit strigă ce-l tiner:
„Minți! Tu n'ai făcut atât!“
Ér bētrănul îi răspunde:
„Ei, și ce?... L'am omorit!“

— „Da?...,
Atuncea jurământul
Ți-se va 'mplini pe dat.“
Și sēlbatic mi-l străpunge
Pe bētrănul încrunțat.

Și cu pumnii strinși adörme
Căpitanul de temut.
Ér cel tiner își sfērșesce
„Tatăl nostru-l“ început.

Z. Bărsan.

duială în toate părțile. În primul moment mi-am zis, uite cât trebuie să fie de neglijent poștașul de aici, că lasă deschise ușile, ca să intre toți jerpeliții și să borfăiească prin scrisori și diare. Întrebând pe jupânul cu perciuni, că unde e dirigintele poștei, mi-s'a recomandat în limba evreiască și slovacă, că dirigențele poștei e el însuși. Ungurește nu scia nici scrie nici vorbe. M'am indignat la gândul, că statul r. u. nu găsește o altă persoană pentru un asemenea post. Va să zică persoane de acestă sunt chemate a împedeca înmânarea scrisorilor ce sosesc la poște, îndemnând omenii să emigreze? Întrebând prin comună, mi-s'a răspuns, că de aceea îl tolerază pe acest chazar, fiind-că le face „domnilor“ multe servicii chiarși în afară de orele oficiale și se poartă foarte politicoș. În schimb i-se îngăduie și lui să *țină posta închisă în zile de șabes*, ér faptul, că nu scie ungurește nu-i pricinuesce nici o piedecă, deorece pune pe altul să scrie în locul lui. — Regret din suflet, continuă coresp., că n'am avut un aparat fotografic cu mine, să fi eternisat pentru posteritate această figură. Ér pe d-l Lang, ministrul comerțului, îl rog, să numescă tot figuri de acestea mai ales pe la frontiere. Las' să scie și străinătatea, că la noi în Ungaria se poartă cafetan, decât nu ca îmbrăcăminte, dér cel puțin în mod simbolic, pentru a ne asigura înaintarea și respectul în opinia publică.

Luptă cu gendarmii. Se scrie din Mocrin: Dumineca trecută s'a întâmplat aici o ciocnire între gendarmi și între locuitorul Jiva Gavrilov, care a avut un sfârșit tragic. Lui Gavrilov i-se puse sechestrul pe recoltă. Executorul Baisanzky a vrut să vîndă recolta lui Gavrilov, acesta însă s'a împotrivit, așa că executorul a cerut de le notar să-i trimită gendarmii. Numai decât au sosit la fața locului doi gendarmi, căroră Gavrilov de asemenea s'a împotrivit. Gendarmii l'au străpuns pe Gavrilov cu baionetele și a rămas mort pe loc.

„Romanul principelui moștenitor german. Diarul „Matin“ din Paris se ocupă acum în fie-care număr cu moștenitorul german și într'un articol intitulat „Cei doi vulturi“ spune, că împăratul s'a certat cu fiul său, care ar fi declarat, că renunță la tron și va urma exemplul archiducelui austriac Ioan Orth, despre care se scie, că s'a amoresat de o fată de condiție mai de jos și s'a dus cu un vapor peste ocean, așa că nu i-se mai scie de urmă. Care este cauza acestei hotăriri? Ni-o spune tot „Matin“. — Când a fost în Anglia, trimis să ia parte la încoronare, moștenitorul a vădut o fată americană foarte frumoasă și bogată, cu numele miss Gladys Deacon. Cum a vădut-o a și îndrăgît-o. Domnișora Deacon se certase cu părinții și trăese în Anglia la principesa Marlborough. Moștenitorul nu și-a tănuțit dra-

gostea, însă totă lumea se mira de recela, cu care d-șora Deacon îi primia declarațiunile. Când însă Frederic Wilhelm, căci așa se numește moștenitorul, se pregătea să se întorcă în patria sa, fata nu s'a putut răbda și a declarat și d-nsa că tot așa de mult îl iubesc pe principe, ca și principele pe d-nsa. Ea a declarat însă, că nu se învoescă nici decât a-se mărita numai în secret, séu se facă căsătorie morganatică, D-nsa feresce! Ea vré căsătorie după lege și în totă forma. Principele n'a dat răspuns imediat. După trei zile de gândire însă s'a dus singur la d-nsa în parcul palatului și i-a zis următoarele cuvinte:

— Îți predau zălogul credinței mele. Acesta e inelul nostru de logodnă. Acesta este un obiect sfânt, un fetiș, pe care l'a purtat pe deget bunica mea, regina Victoria și când mi l'a dat mie, m'a pus să jur, că nu-l voi da alteia, de cât viitoare mele soții. Eu am jurat. Acuma îți dau d-tale inelul.

Diarul francez își termină povestirea cu următoarele cuvinte: Când moștenitorul a spus împăratului această întâmplare, împăratul a rîs și a zis: „Nu-i nimica! Și eu am avut întâmplări de acestea, când eram tiner.“

Concert. Joi în 4 Septembrie 1902 d-șora *Helene Honigberger* cântărețea de opere și concerte, absolventă a conservatorului din Berlin, unde a fost premiată, va da în sala cea mare la Redută cu binevoitorul concurs al d-lui director de musică R. *Lassel* un concert cu următorul program: 1) Aria Leonorei din „Fidelio“ de *Beethoven*. 2) Du bist die Ruh. *Frühlingstraum*. Gretchen am Spinnrade de *Schubert*. 4) Arie din „Troubadour“ de *Verdi*. 4) Allein. Still. *Frühlingslust* de *Lassel*. 5) Meine Liebe ist grün. An eine Aeolsharfe. *Ständchen* de *Strauss*. 6) Arie din „Oberon“ (Ocean du Ungeheuer) de *Weber*. Balcon 4 cor., fauteuil 3 cor., Parquet I 2 cor., Parquet II 1.60 cor., Parquet III 1.20 cor., Rangul I 1.20 cor. Loc de stat în balcon 1.20 cor., Loc de stat în parterre 1 cor., Studenți 80 bani. Inceputul la orele 8 séra. Bilete la *Simay* Frați și la *E. & A. Orendi*. Pianul din depositul d-lui I. *Hedwig*.

Musica comunală va cânta săptămâna viitoare precum urmază: *Duminecă* la orele 11 a. m. pe promenada de jos. *Luni* la orele 6 p. m. pe promenada de jos, *Marti* la orele 8 dim. pe promenada de jos, *Mercuri* (regele Stefan) la 11 ore a. m. pe promenada de jos. *Joi* la orele 6 p. m. pe promenada de jos, *Vineri* la 6 p. m. Parcul Rudolf, *Sâmbătă* orele 11 a. m. pe promenada de jos.

Villa Kertsch. Atragem atențiunea publicului, care petrece în vilegiatură la Brașov asupra vilei Kertsch, situată lângă palatul de justiție, unde se află odăi aranjate cu tot confortul, ér în parterre restaurant cu grădină.

Ce e bun, nu e scump. Se atrage atențiunea on. public străin, că la cumpărături ce le face, să aibă în vedere firma *M. L. Laszlo succesor Iuliu Popp*, tîrgu Inului 29. Piața Francisc Iosif, unde se vind cu prețuri reduse toți articuli de sezon.

Uimitor este succesul ce-l obțin on. dame prin folosirea laptelui de castraveți veritabil engl. alui Balassa. În câte-va zile face să dispară piștii de pe obraz, petele de mai și alte necurății ale feței. Neteșce sbărcelele și înviorază fața. Este un mijloc ce a fost premiat la espozițiile din Paris și Viena. Precum în Englitera așa și la noi va înălătura în scurt timp ori și ce cosmetic. 1 sticlă 2 cor., săpun de castraveți 1 cor., pudra 1 cor. 20 bani. Se trimite cu posta de farmacistul G. Balassa din Timișoara. Se găsește în toate farmaciile.

O petrecere românească cu dansuri ungurești.

Elisabetopol, 10 August 1902.

Onorată Redacție!

Săptămâna trecută s'a dat în *Dicio-S. Martin* (centrul Tîrnavei-mici) o petrecere de vară românească, dela care publicul român a fost silit a-se depărta scârbit de disprețul, ce a vădut manifestându-se acolo față cu dansurile, vorba și cântările românești prin preferirea ciardașului, conversației și cântecelor maghiare.

Complăsa nemotivată față de publicul maghiar, e cu atât mai revoltătoare, cu cât un maghiar, ofensat prin faptul, că i-s'a trimis invitare la această petrecere în limba românească, cu vre-o câte-va zile înainte în foia din *D. S.-Martin* „Kisküllő“, după-ce a publicat invitarea în întregime o respinge cu dispreț batjocorindu-ne limba.

Petrecerea din *D. S.-Martin* era cea mai promițătoare din câte s'au aranjat vre-o dată pe Tîrnave, pentru-că invitațiile anunțau de patroni ai petrecerei pe *Illustr. Sa Vasile Hossu*, canonic prelat, *Ales. Uilacan*, canonic, *Nicolae Solomon*, protopop și *Vasile Zehan*, avocat, ér de membrii în comitetul aranjator 23 tineri în mare parte absolvenți de universitate.

Numele patronilor și valoarea tinerilor ce figurau pe invitații era atrăgătoare ochiului românesc, din care causă s'a și adunat o inteligență română alasă și destul de numeroasă la petrecere. Petrecerea primă însă dela început un colorit străin prin conversația în limba maghiară a ungușilor, cari în urma invitației s'au prezentat cu droia. Publicul român mai simțitor a început a-se simți străin în petrecerea „românească“ și a-și da espresione desilusionărei sale, potențate în urmă prin un ciardaș jucat încă înainte de pauză. Acest ciardaș a fost adevărata catastrofă a petrecerei, în urma căreia o parte a publicului român s'a retras îndată dela petrecere.

Abusul de paciința publicului român însă nu a fost de ajuns, a trebuit ca în pauză tînerul român și aranjator *Dr. Tit Perța* să pună lăutarii să-i cânte la ureche cântări ungurești.

Că cine a dat ordin muzicii să cânte ciardaș nu sciu, atâta am auzit, că a fost un român. E datorința celor ce-l sciu însă să-l descopere, ér aceia, cari au figurat ca aranjeri ai petrecerei vor avé să se legitimeze înaintea publicului românesc, decât nu voesc, să iee asupra lor responsabilitatea pentru abuzul ce s'a făcut de bunăvoința d-lor patroni.

A înșela publicul la o petrecere sub cuvânt, că e românească, pentru a-l „distra“ apoi aci cu ciardaș și cântări ungurești e un abuz nerușinat de încrederea ce a avut-o publicul român în aranjerii petrecerei.

Domnii patroni sunt cu totul nevinovați. Dintre ei, din ce causă nu sciu nici nu au fost la petrecere nici unul, tinerii din comitetul aranjator însă au de a da semă înaintea opiniei publice românești, descoperind pe făptuitori.

În urmă mai am de remarcat, că după-ce s'a depărțat publicul dansator dela această petrecere de tristă memorie un notar cerc. român, căruia îi place a se numi „de viță veche“, în o societate numeroasă de Români, striga în gura mare ca să-l audă și alișpanul care era în apropiere, că *D. S.-Martin* e oraș unguresc situat în apropierea Sécuimei, aci spiritul maghiar dominază, înaintea căruia nu-i ertat să ne izolăm decât voim a ne feri, — și astfel continuând preamăresce petrecerea dicend, că între împrejurările locale, armoniei și buneii înțelegerii ce trebuie să existe între români și maghiari o petrecere curat românească de loc nu ar corespunde.

Am mai auzit dela acest domn încă multe alte verđi-uscate, pe cari însă, perđendu-mi răbdarea de a le mai asculta, m'am depărțat cu o dispoziție sufletescă, pe care nu o doresc altui român.

Să avem grije, ca „viță veche“ ce dă semne de putredire să nu infecteze alte vițe sănătoșe.

Raportul mi-l încheiă cu sincera dorință, că inteligența română din *D. S.-Martin* drept satisfacție publicului român jignit în sentimentele sale, în viitor își va împlini datorința ce-o reclamă o petrecere românească. — *Sandî.*

Am dat loc mai sus acestei corespondențe, care, ca și altele, pe cari cu părere de rău ne-am vădut nevoiți a le publica, ne dovedesc, că începe a se lăți între Români, în unele locuri mai ales, o tristă destrăbălare în ce privește disciplina națională, asupra căreii împrejurări trebuie să atragem atențiunea celor ce datorî sunt de a preîntîmpina ori-ce neajuns în viața noastră socială.

loru“. Și în sfârșit era foarte mândru că profetiile sale se împlinesc.

Puteam noi însă să-i cucerim ori-câte orașe, ori în câte bătălii să învingem — nici odată pentru el nu era destul de iute. Bătrânul nu se mai sătura. — Tot-déuna când veniam la el, aflam despre o nouă învingere.

„Doctore, am ocupat Mainzul“, îmi zise într'o zi fata cu un suris amar, ér în suntru auzit un glas voios.

— Așa-i! Așa-i! În opt zile sunt-m în Berlin!

Atunci Prusienii erau îndepărtați de Paris numai 8 zile de marș. Ne pusem în întrebarea, decât nu ar fi mai bine, să-l ducem în provincie; dér în decursul călătoriei aspectul țerei i-ar fi trădat totul, ér el îmi părea prea slab pentru ca să pótă suporta adevărul. Am hotărît deci să rămână.

În ziua primă a asediului am mers foarte agitat la d-nsă. Ca inima tuturor, așa și inima mea era zdrobită, la ideea că porțile Parisului sunt de-acum înainte închise, că lupta e deja înaintea porților și

că șanturile noastre ne formeză tot odată și granița. Aflaiu pe bătrân în dispozițiunea cea mai bună, ședend pe pat.

— He hei! Îmi strigă, acum a început asediul!

Speriat mă uitai în ochii lui:

— Cum, colonel, soii acesta?

Nepótă-sa se întorse spre mine:

— De sigur, d-le doctor — asta este d-ș' noutatea — s'a început asediul Berlinului.

Ea spunea lucrul acesta cosend, cu un aer atât de nevinovat, atât de liniștit, încât el nu bănuț cătuș de puțin.

Bătrânul nu putea auzi tunurile fortului; nu putea vedé Parisul plin de miserie, posomorit, fioros. Dela ferăstră nu putea zări decât o parte din arcul de triumf.

Atmosfera această întrégă de învingere și ocupare îl întărea cu mult mai mult, de cât înșelăciunea noastră blândă în credința lui despre ocuparea Berlinului.

Acum se simplificase binișor operațiunile noastre militare. La ocuparea Berlinului trebuia răbdare. Decă bătrânului îi era urit, i-se cetea câte o scrisore a fiului

său, o scrisore mincinosă se înțelege, de ore-ce în Paris nu mai ajungea nimic, ér adjutantul mareșalului *Mac-Mahon* stetea ca prizonier, de la lupta dela Sedan, într'o cetate germană. Inchipuesce-ți numai starea sêrmanei fete; fără scire de la tatăl ei, carele era prins, lipsit, pôte chiar bolnav, ea se simția silită a-l face să vorbească în scrisori glumețe și scurte, precum le scrie un soldat pe câmp. Câte odată însă îi lipsia puterea, atunci rămăneau săptămâni întregi fără veste. Bătrânul devenia neliniștit și nu mai dormia. Atunci sosia repede o scrisore din Germania, pe care o cetea cu sughiț înecat, dér cu față veselă. Cu luare aminte asculta colonelul, suridea plin de inteligență, dădea din cap aprobând critica, ne lămură unele parți întunecate. În răspunsurile pe cari le dicta apoi fiului său, se arăta ca un adevărat cavalier:

„Adu-ți aminte pururea că ești francez — Ai milă de sêrmăni omeni. Nu le face invasiunea prea amară“. — Și apoi urmau nenumărate sfaturi în privința atențiunii față de bunurile streine; a curteniei

față de dame, pe scurt un complet codice militar de onore privitor la tratarea celor supuși.

Intr'aceea asediul făcea înaintări continue, dér vai, nu asediul Berlinului. Veni vremea frigului mare, a bombardamentului a epidemiei, a fometei. Totuși dispozițiunea veselă a bătrânului, multumită îngrijirii noastre zelose, n'a fost nici un moment înorată. Pâne albă și carne prospătă i-am putut da până în sfârșit, se înțelege că numai pentru el. Nu-ți poți inchipui ceva mai mișcător decât un dejun al bunicului, atât de egoist fără să scie: bătrânul sprinten și vesel, ședend în pat, cu șervetul sub bărbie; lângă d-nsul nepoțica lui, care în urma suferințelor devenise puțin palidă și care îi tăia carnea, îi întindea beutura și privea în timpul mâncării la lucrurile ei frumoșe și rare. Excitat de mâncare, bătrânul cuirasier devenia vioi și vorbăreț, în odaia sa bine încălđită; afară urla un vânt înghețat și înaintea ferestrii lor juca ninsorea. Acum povestea el despre campaniile din Nord și expunea deja pentru a o suta oră retragerea îngrozitoare din Rusia,

Nu-i nimic mai periculos decât când omul nu-și păstrează demnitatea sa în toate împrejurările vieții. Cu atât mai mult se poate susține acesta despre o societate întrăgă. N'avem decât să privim la conlocuitorii noștri maghiari să-i vedem cum proced ei în viața lor socială, ca să putem judeca, decât slugăria respingătoare dovedită de către unii de ai noștri cu ocaziune de petrecerilor românesce, poate fi îngăduită. La asemenea ocaziuni nu-i atât vorba, de a te arăta compesant, sau cum se mai dice politicos, ci de a-ți păstra înainte de toate stima, viața și demnitatea ta ca Român.

O reprezentație în Dêrste.

Dêrstele-Brașovului, 31 Iulie 1902.

Mult stimat Domnule redactor!

Noi am voit și am putut; căci încă în ierua trecută am înființat aici cu tinerimea adultă o societate culturală, al cărei scop este progresarea în cele mai bune și conlucrarea la delăturarea relelor încuibate în această comună. Membrii acestei societăți s'au constituit la timpul său și dezvoltă activitate îmbucurătoare și cred, că vor desvolta și mai multă activitate, după ce vom obține aprobarea statutelor. Unii din membrii i-au parte activă la corul popular înființat de mai înainte, ăr alții vor participa la despărțământul de pompierie, care tocmai acum e pe cale de a-l înghieba. Mai mulți membrii din societatea amintită în ierua trecută au dac o reprezentație teatrală-declamată musicală, al cărei venit curat (160 cor.) fii de tot îmbucurător pentru noi și astfel ne-am convins tot mai mult de adevărul cuvintelor: „Voesce și vei pute". Duminecă, două prânj membrii se adună la școlă, unde cetesc: „Gazeta Transilvaniei", din Brașov, „Bunul Econom" din Orăștie, „Albina", din București, precum și diferite cărți din biblioteca ambulată înființată de onor. comitet al desp. Asociațiunii transilvane pentru cultura poporului român și astfel se perfecționează în cele bune și se cimentează legătura dragostei de neam între ei.

Greu a fost până în început; de aci înainte însă cred, că vom merge cu pași tot mai siguri spre ținta ce-o urmărim; căci eti și acum un grup de tineri, mare parte din membrii societății amintite — fiind îndemnați din partea M. Onor. Domn Teochar Alexi, carele cu multă bunăvoință le puse la dispoziție o compoziție nouă a d-sale. Densul nu pregetă de a participa la probele ținute oferindu-le tinerilor noștri povețele și instrucțiunile necesare, așa încât în sêră de sf. Ilie (20 Iulie a. c.) în

sala cea mare a berăriei „Ozell" din loc reprezentară piesa teatrală: „Marcu'n satuseu", comedie în 3 acte de T. Alexii după care urmă dans până în dorile țilei următoare.

La această reprezentație cu satisfacțiune constat, că a participat forțe mult public german; mai cu sêmă familii din Brașov, cari peste vară petrec la noi în aerul curat al pădurii de brad, încurajindu-ne prin acêsta de a păși înainte, crezând. Chiar și contribuiri în sumă de 22 cor. 53 b. am avut din partea dênșilor, pentru cari am mulțumit în diarul „Kronstädter Zeitung". Și din partea a lor noștri am avut vre-o câte-va oferte și anume din partea d-lor: G. Cherchiu revisor școl. în România 4 cor. V. Meret preot în Bod 1 cor., D. Voina comptabil 80 b., cărora și cu acêsta ocaziune le exprim căldurose mulțumiri.

Venitul brut al acestei producțiuni a fost 196 cor. 54 bani, din cari scădându-se spesele: 131 cor. 72 bani, a rămas un prisor de 45 cor. 75 bani, care sumă s'a și predat Epitropioi nôtstre parohiale spre a o adăuga la „fondul pentru adaptarea școlii".

Dacă vom voi și mai dearte, de bună sêmă fondul școlii nôtstre va crește vędând cu ochii.

Imi implinesc o plăcută datorie, când în numele comunei biser. mulțumesc respectuos mai întâi M. O. Domn Teochar Alexi, carele dădu ideea și conduse probele până în sfêrșit, apoi stim. domn învățator Daniil Martin, abiturientului Virg. Popoviciu și în fine tinerilor: Nicolae Bârsan, Stefan Muscalu, Gheorghe P. Voina, Gheorghe Cimpocă, Ana C. I. Moarcăs, Ana T. Oltean și Efrosina Al. St. Barbu, cari acum în timpul verii s'au subtras dela afacerile particulare ale dênșilor și cu drag au ostentit întru ajungerea scopului nobil ce ne stă înainte.

Am adus acestea la cunoscința publicului românesc nu ca laudă pentru noi, ci pentru-ca tot mai mult se ne convingem că „cel ce voesce, pôte" și că din începuturi mic s'au făcut și se fac lucruri mari; dintr'o ghindă mică se face ștejarul mare.

În numele comunei biser.

Cu distinsă stimă:

Ioan Broșu,
preot gr. or.

Adunarea generală

a reuniunii învățătorilor români dela școlile confesionale ortodoxe din protopopiatele aradane I—VII.

Reuniunea învățătorilor români gr. or. din diecesa Aradului, aparținători protopopiatelor aradane I—VII, și-a ținut adunarea generală în 18 și 19 Iulie a. c. în opidul Halmagiu.

Scopul adunărilor generale a reuniuniunilor învățătoresce, ca a tuturor reuniunilor culturale, țintesce ca să influințeze în direcțiunii morale și asupra publicului nemembru, ăr acest scop numai în provincie se pôte atinge, departe de sgomotul orașelor mari.

Din astfel de considerațiuni, s'a decis ținerea adunării generale a reuniunii nôtstre în Halmagiu.

Încă în 17 Iulie membrii Goldiiei, din jurul Aradului și de pe Mureș, în frunte cu președintele d-l prof. Teodor Ceantea, și comitetul central, au plecat din Arad la amădi cu trenul ce merge spre Brad.

Departându-ne de Arad, în direcțiune nord-ostică, lasud-ost se vede podgoria Aradului, unde se produce vinul renumit de Măderat și Miniș, ăr la nord-vest, un fel de „fata morgana" preface vasta câmpie în un lac imens, unde se reogîndeză vêrfurile copacilor și ale vre-unor case ori biserici. La fie-care stațiune numărul călătorilor se înmulțesce cu câte un grup de membri și alți oșpeți, încât ne întrebăm unii pe alții: „ôre avea-vom loc în Halmagiu"?

Aici un public numeros, în frunte cu protopopul Halmagiului P. O. D. Ioan Groza junior, protopretorul Dr. Lengyel Sandor, ș-judele regesc Galfy, o mulțime de preoți, învățatori și popor așteptau sosirea trenului.

D-l protopop Ioan Groza salută oșpeții într acclamările publicului, bubuitul treasurilor și sunetul muzicii, la ceace răspunde președintele, d-l prof. T. Ceantea, mulțumind pentru buna primire cu care ne-a surprins; apoi, după recomandări obicinuite, oșpeții s'au așezat — cu deosebire sexul femeesc — în trăsurile puse la dispoziție și am ajuns la școlile din localitate. Aici d-l Michail Vida, președintele despărțământului Halmagiu în fruntea comitetului de încuarterare, luase deja dispozițiunile de încuarterare, având câte strade atâția călăuzi pe cari îi trimitea cu grupa respectivă de oșpeți la cuartirele designate. Spre onore fie diș atât comitetului de încuarterare cât și familielor din Halmagiu, cari fără deosebire de rang și naționalitate s'au angajat a primi oșpeții.

Locul de întelnire a fost designat la ospetăria „Moldovan-Milian", cari prevędând că localul de care dispun nu va încăpea oșpeții, au improvisat o sală-cort destul de acomodată. Între oșpeții sosiți au fost și delegații învățătorilor bihoreni: V. Sala, N. Tiru, S. Marcovici, apoi serviciul profesor din Brașov d-l Petronci, P. Dan, rectorul internatului din Beiuș etc.

După cină, tinerimea ispitită de sunetul muzicii, au întins o „ardeleană" care s'a continuat cu alte dansuri românesce.

Vineri, în 18 Iulie, s'a ținut în biserică serviciul divin. După s-ta liturgie s'a cele-

brat chemarea Ochului sfânt prin d-l prot. Ioan Groza, asistat de 4 preoți. Nefind loc mai acomodat pentru sedințe, acelea s'au ținut în biserică, fiind destul pe spațios.

Președintele reuniunii, d-l prof. Teodor Ceantea, în cuvântul de deschidere, după ce espune rezultatele la cari a ajuns până acum reuniunea, salută membrii adunați, apoi bineventeză oșpeții, între cari pe delegatul Ven. Consistoriu, d-l Vasiliu Goldiș, secretar, P. O. Dnî protopopî Ioan Grozencari, ș junior. preoțimea, pe d-l G. Purcari, contabilul consist., apoi pe delegații bihoreni.

Cuvântului presidial îi răspunde P. O. D. Ioan Groza jun., salutând reuniunea ca șeful tractului, apoi M. Vidu, ca președintele despărțământului Halmagiu.

Representantul V. Consistoriu d-l Vasile Goldiș, purredând din incidentul ținerei adunării reun. inv. prima-ôră în biserică, arată progresul omenimei în decurs dela începutul veacului trecut, luptele pentru domnirea minții, citeză din Tolstoi, Sinkiewicz, ajunge la cuvintele împăratului german Wilhelm II, prin cari declară că își pune casa sub scutul crucii, făcând concluziunea că nu ajunge totă sciința, tot progresul omenimei, nu lumina electrică, care dă o lumină palidă fețelor, decât nu stă în legătură cu lumina sôrelui religiunii creștine; arătând apoi folosul reuniunii sub scutul bisericeii îi urză succes bun în ajungerea scopului.

După-ce se constată că sunt prezenți 190 membrii, se aleg mai multe comisii: pentru înscrierea de membri noi, pentru censurarea rapoartelor, a comitetului, a casarului, bibliotecarului și controlorului.

Interesanta disertațiune: „Predarea limbii materne în școlu populară", a învățătorului Iuliu Grozorean, a dat ansă la o discuțiune întinsă. La acêsta discuțiune au luat parte membrii Nicolau Boscaiu, Protasiu Givulescu, Iosif Moldovan și Dimitrie Popoviciu.

Sedința a 2-a s'a ținut după amiază, în care s'a cetit și pertractat rapoartele, s'a ascultat referada comisiiunilor, apoi prelegerea practică a învățătorului P. Givulescu despre „Însemnătatea și folosul gunoiiului în economiă".

În sedința a 3-a, care s'a ținut Sâmbătă în 19 Iulie a. m., s'a cetit prelegerea din limba meghiară: „Sala de învățământ și obiectele dintr'ensă", de învățătorul Teodor Cherechvan, apoi s'au discutat propunerile venite dela despărțăminte și dela membrii singuratici. De interes general a fost propunerea emanată dela despărțământul protopopesc Radna. Acest despărțământ propune să în adunările despărțământelor când se țin prelegeri model, obiectul prelegerii să fie designat de mai înainte ăr membrii să se pregătescă cu aceea prelegere ca eventual, decât va cădê sôrtea pe densul, să o pôtă preda.

Prin acêsta procedură de o parte se întefesc toți membrii la activitate, de altă parte se va pute constata istețimea și aplicăturile metodice ale prelegătorului, de altă parte se dă teren și mai liber de critică și discuțiunii metodice, decât când propune învățătorul respectiv cu elevii proprii, când la critică se ia în considerare și eventuala prezență a părinților elevilor.

Fiind păreri și pro și contra, propunerea s'a lăsat la aprețierea despărțămintelor.

După ce s'a constatat din nou membrii prezenți, se decide ca proxima adunare generală, din mai multe considerațiuni, să se țină ără în Arad, la 6 (19) August 1902, apoi d-l președinte T. Ceantea mulțumind tuturor pentru interesul prestat și deosebit d-lui protopop Ioan Groza și comitetului de primire și încuarterare pentru sprijinul dat, incheiă ședințele adunării urând tuturor revedea ședințele. P. Givulescu mulțumesc d-lui președinte pentru ostenețele făcute și de astă-dată, arătând că decât reuniunea nôtstră a ajuns la ceva rezultate ați, numai prin înțelepța conducere a d-sale a ajuns la ce e în faptă. D-l secretar V. Goldiș îndemnă pe membrii reuniunii să continue în direcțiunea începută pentru realizarea scopului reuniunii, care este promova-

unde se capeta numai pesmet înghețat și carne de cal.

„Poți să-ți inchipuesci asta, micuțo? Noi mâncam carne de cal!" Prea bine și-o putea ea inchipui; de 2 luni ea nu mânca alt-ceva, decât carne de cal. Cu reinsănătoșarea treptată și misiunea nôttră față de bolnav devenia din di în di tot mai grea. Înțepenirea picioarelor, slăbiciunea minții, cari ne făcură până aci totul atât de ușor, îl părăsiau tot mai mult. Deja de mai multe-ori sări în sus la bubuitul tunurilor de dinaintea Porții Mailot și asculta ca un câne de vênat. I-se povesti despre un ultim triumf al lui Bazaine, pe care acesta-l repurtă la Berlin și care este serbat înaintea hotelului Invalișilor prin salve de bucurie. Într'altă di, aflându-se cu patul la ferestră, vędu trupe de gardă națională adunându-se în stradă.

„Ce vreau să însemneze trupele acestea?" întrebă bunul bêtân și murmură întru sine: „Ținută prôtă! Ținută prôtă!"

Nu avu urmări, dër noi înțeleserăm că de aci înainte va trebui să fim mai băgători de sêmă.

Intraiu într'o sêră în anti-cameră, când imi eși înaintea copila forțe agitată: „Mâne este intrarea", dișe.

Fuse camera bunicului deschisă? Acuma, când mă gândesc la acêsta, imi vine în minte, că bêtânul părea în sêra aceea nespus de voios. Posibil că ne-a auzit. Noi înțelegeam pe Prusienii; ăr el credea că am vorbit de Francesi, despre intrarea lor triumfală, la ceea-ce se așteptă el atât de mult. Mac-Mahon călare, strada sêrbătorește împodobită, musica cântând, lângă maresal tînêrul Jouve, ăr el, tatăl, stă pe balcon, în plină uniformă și salută drapelule sdrânțuite, vulturii înegriți de pulbere.

Sêrmanul tată Jouve! S'a temut, că din cauza iritațiunii prea mari nu vrem să fie marea la intrarea trupelor nôtstre. Pentru aceea nu vorbi despre acêsta nici o vorbă; dër în dîmineta următoare, tocmai pe timpul, când bataliunea produsese călcără pe strada luogă, care conduce de la Porte Maillot până la Tuilerii, acolo sus se deschise încetinel ușa de sticlă și pe balcon apăru colonelul cu coiful său, cu marele-i paloș, în uniformai veche, pusă de mult la o parte, încărcată de glorie, a fostului cuirasier Milhaud. Eu i-am admirat colosala voință și puterea de viață care i-a permis să îndeplinescă acestea. El năvăli la gratii și era forțe uimit, vędând strada atât de golă, atât de liniștită, tôte prăvă-

liile închise, tot Parisul atât de posomorit ca un lazaret. Peste tot erau puse stindarde dër stindarde atât de ciudate albe cu cruce roșie și nici un om nu mergea înaintea trupelor nôtstre.

Într'un moment crezuse că s'a înșelat. Dër nu! de acolo de jos din jos de arcul de triumf, rêsună un vijet încurcat, o linie nêgră venea tot mai aprôpe și mai aprôpe — apoi străluciră raze ca de pe vêrfuri de coif, micile tobe prusiane sunară și pe sub Arc rêsună, pe lângă tro-păitorul, mësuralul pas al bataliônelor și al cailor, un limpe marș german de biruință.

Tăcerea surdă a locului fii străbătută atunci de un țipet, de un țipet înforător: „La arme! — La arme! — Prusienii!" ăr cei patru ulani ai avant gardei vędură bine cum se clatină acolo sus pe balcon, un om bêtân, cum își agită mânila prin aer și apoi cum cade.

Acuma însă colonelul Jouve era într'adevêr mort.

Horia Petra Petrescu.

rea învățământului confesional spre fericirea neamului românesc.

Vorbirile rostite au fost însoțite de „să trăiească“.

Pentru a satisface și cerințelor sociale, s-au luat la timp dispozițiunile, pentru ca toți membrii și oșpeții să fie la un loc la prânzul comun, care a avut loc după ședința primă. Tote notabilitățile din localitate, protopretorele, juții regesci, medicul, advocații și notarii cercuali din împrejurime au luat parte la acest banchet. Toastările încă n'au lipsit.

(Va urma.)

Mulțumire publică. Din tristul incident al trecerii la cele eterne a iubitului soț și tată Domețiu Dogariu, le aduce tuturor condolatorilor cele mai căldurose mulțumiri

Jalnica Familie.

Despre credințele deșerte ale țeranului român.

Disertațiune ținută de învățătorul Isidor Dopp. în 8 August n. 1902 în Bandul de Câmpie. la adunarea generală a despărțământului XXIV al „Asociațiunii pentru cultura și literatură a poporului român“.

Onorată adunare!

Mă simțesc fericit, când astăzi pentru întâia-și dată la invitarea comitetului acestui despărțământ al asociațiunii noastre, pot ridica vocea mea debilă pentru cultura poporului român.

Un om fără cultură e ca cuțitul fără tăiș, și un popor fără știință nu merită să trăiască. Din cele mai vechi timpuri, popoarele au prosperat în toate direcțiunile, pe toate căile. Și e fapt dovedit, că acel popor, care a pus mai multă greutate pe carte, pe știință, și-a câștigat un traiu, mai ușor pentru-că știu e că întunerecul are să piară dinaintea luminei, er omul prost dinaintea omului învățat.

„Cei-ce știu carte și cetesc, cu patru ochi se numesc“, — țice cântărețul poporului român — și acesta s'a ținut cu tot dreptul, căci am vădit popore neluminate, fără învățătură, că s'au prăbușit în chaosul uitării și s'au prăpădit cu totul dinaintea celorlalte popore, cari au fost mai învățate decât ele. De aceea noi Români ca să nu perim trebuie să ne dăm totă silința a învăța carte. Un amărit și nefericit om ar fi acela, care ar fugi de învățătură; ar dovedi prin aceea, că nu se deosebesce cu nimic de un dobitoc. Așa țice poetul:

Căci tot ce vieză, și ori câte sunt,
Tote fac un lucru aici pe pământ.
Cine stă din lucru, cu rușine piere,
Viermii fac mătășă, albinele miere,
Căni păsesc turme; oile ne 'mbracă:
Omul dar să cade și mai mult să facă.
Și fără-a ști carte omu-i dobitoc,
Tote 'mbrățează și el stă pe loc.
Văduț-ai cum altul pe sclavi chinuesce,
Și fără crutare cumu-i pedescesce?
Și scii care-i cauza, de au astă sorțe?
— Căci nu au știință, căci ei nu știu carte.

C. Boliac

Așa e, și pe lângă toate acestea vedem, că sunt foarte mulți oameni, cari nu prea dau atâta pe învățătură, er unii ca aceștia, pentru aceea fac așa, că nu știu, aume pentru ce e buna învățătura. Nu știu, că omul neînvățat, e tocmai ca omul acela, carele umblă în întunec și nevădând, se împedecă de tot ce e în cale și de multe-ori pică în prăpastie, deși înainte de a pică, era de credință, că bine merge cum merge.

Un om neînvățat nici nu pôte prea-mări pe Dumnețeu așa după-cum se cuvine al preamări, deore-ce fiind întunecat la minte nu pôte pătrunde, nici cunosc lucrurile Lui, și noi scim apoi, că numai atunci putem lăuda și mări pe cine-va, când îi cunoscem faptele și lucrurile. Er lucrurile lui Dumnețeu sunt multe și mari și ca să le putem cunosc, trebuie să fim deschiși la cap, oameni cu învățătură. Tocmai acesta o vré și reuniunea mare, din care și noi facem parte. Acestă reuniune are o titulă din care se vede foarte bine scopul ce urmăresce și titula ei este: „Asociațiunea pentru literatura română și cultura

poporului român“. Când vorbesc der înaintea acestei asociațiunii, vorbesc înaintea poporului român, căci acest focar sacru, fără deosebire, așa-și adună fiii lângă sine, precum cloca puil săi. Aici ne este locul der a ne vedé mai bine necasurile noastre, a ne cunosc cine suntem și a combate totul, ce e urit și în detrimentul scumpei noastre națiuni.

Bunul Dumnețeu ne-a înzestrat pe noi cu mai multe însușiri bune; este știut ca Românul este trainic la viață, vioiu la fire, isteț la minte și bun la inimă. Venit'au învățați din alte țări pe la noi și s'au convins despre acesta, și au scris cărți, și au povestit neamului nostru un viitor strălucit, decât ne vom sci folosi de însușirile bune, ce ni le-a dat Dumnețeu.

Der cu toate aceste însușiri bune, cu care e înzestrat Românul, cu toate silințele, ce și le-au dat și le dau bărbații doritori de înaintarea neamului nostru, trebuie să mărturisim, că chiar și astăzi poporul românesc, în multe privințe este înderțul altor popore, pôte mai puțin înzestrat dela fire ca el, trebuie să recunoscem, că față de celelalte neamuri, cu care locuim împreună, poporul nostru nu-și ocupă încă locul, ce i-s'ar cuveni după numărul său și după talentele sale.

Ei bine, cum să ne talmăcim lucrul acesta în adevér ciudat? care pôte fi pricina stărei acesteia a Românului, atât de puțin potrivite cu firea lui, cu puterile de care dispune el?

Fiind-că suntem noi între noi și ne-am întrunit anume, ca să ne mărturisim unii altora atât părțile bune, cât și cele rele, să cercetăm împreună, cari sunt aceste pricine séu cel puțin unele dintre ele și la cas, când le-am afla, să căutăm cu toate puterile noastre a-le vindeca, ca astfel să ne putem pregăti un viitor mai bun nou și urmașilor noștri.

În fruntea vorbirii mele am pus cuvintele: „Despre credințele deșerte ale țeranului român“ și multe sunt credințele deșerte! Acestea nu le-am croit noi, nici părinții noștri, ci le-am moștenit dela moștrămoșii, ée' așa din tată 'n fiu.

Dacă, din întâmplare, vei prinde un șerpe înainte de sf. George și-l vei spânzura și decât prin așa cu care-ai spânzurat șerpele îi vei da bolnavului apă să bea să vindecă suspinul (un fel de bôla.)

A treia și de Boboteză să nu scoți cenușa din vatră, pentru-că mănecă dihorul găinile.

Marți séra nu se cöse nici să tóree, pentru-că vine Marțole.

Să postesc Joi, în săptămâna cea albă, ca să nu fiu beteag, căci atunci împărțesc Dumnețeu betesugurile.

Joi nóptea să nu coș, nici să torci dela meșul noptii înainte, că te apucă Vinerea.

Apa din care să ciupăesce pruncul Sâmbăta séra — nu să varsă afară, și alte sute și mii de acestea. Acestea sunt însă lucruri mici, de puțină importanță. Are poporul nostru însă alte credințe deșerte cu mult mai mari, cari pe lângă că-l zăpăcesc din activitatea sa, pot să aibă și urmări triste pentru el. Cine dintre domniile vóstre n'ăți auțit de deochi?

Prin deochiu poporul înțelege o durere de cap, însoțită de o ușoră căldură și de aprinderea feței. Unele persoane mai nervóse să plâng și de o ușoră ameteală, gréță, căscătură etc.

Țeranul crede, că deochiul este urmarea privirei pătrundătoare a unei alte persoane asupra celui suferind; acesta privire pătrundătoare este provocată de frumsețe în general, cu toate că și mulți urți să „deochie“.

Acastă suferință fiind creșută ca efect al privirei ochilor s'a și numit *deochi*, adecă de ochi séu bôla provocată de ochi...

Morbul acesta în știința medicală e cunoscut sub mai multe numiri, după cum pórta caracterul. Doctorul prescrie, în cazul când bôla a provenit din rēcělă, să se facă fricțiuni pe frunte, pe cefă etc. cu óre-cari lichide încălțitoare. Séu să face o baie de muștar la picioare.

Dacă bôla provine din friguri, care să repetéză mereu și la același timp, doctorul ne prescrie o rețetă.

Să vedem ce face poporul în casuri de deochi.

Ca mijloc de vindecare poporul are descântecule. Babe știutóre de aceste, descântă în apă ne începută, adecă apă din cofa, din care n'a beut nimeni și adusă fără ca acela care a adus-o să fi vorbit cuiva ceva. Vorbele ce țic descântătóarele cu ocaziunea acesta sunt de felul acestora:

Păsărică mică,
În cer ai sburat,
Jos ai căduț,
Trei picături ai picat,
Pétra s'o despicat,
Să se despice ochii celui, care o deoahiat.
De-a fi de femeie tinérea,
Să-i crepe pruncul 'ntr'énța
De sete și de fómé;
De-a fi de fată mare,
Să-i crape țítele,
Să-i dea laptele;
De-a fi de om bétrân,
Să-i crape teșculele.
Să-i dea sângela.

Nouă deț și nouă de pocnituț,
Nouă deț și nouă de întélnituț,
Nouă deț și nouă de săgetătuț,
Nouă deț și nouă de deochituț,
Să vé duceți dela (cutare),
Să rămăie curat luminat
Ca steaua din cer,
Ca roua din câmp
Precum Dumnețeu l'a lăsat.

Baba descântând taie cu un cuțit și cu créngă de mătură apa din vas și apoi stinge în aceea apă trei grămești de carbuni aprinși. În fiecare grămadă câte trei, cu totul cu totul nouă carbuni, numărându-i înderț; cu apa să se spele pe trup bolnavul de 3 ori și să bea din ea tot de trei ori. Apa ce a mai ramas se aruncă pe un câne, séu se varsă la rēcédina unui par din gard, ori la țigina ușei, er vasul rămâne în acel loc până a doua și dimineța.

(Va urma.)

ULTIME SCIRI.

St. Petersburg, 16 August. Visita împératului german la Reval a avut un episod, care a fost tainuit până acum. Acest episod era să coste viața împératului german, contra căruia se plănuse un atentat. Anume în séra de 7 August, când cei doi împérați erau la cină pe yachtul *Hohenzollern*, se apropiă o barcă, în care erau 4 matroz și 1 cadet, toți îmbrăcați în uniforma marinarilor de pe yachtul rusesc „Standard“.

Cadetul s'a urcat în yachtul Hohenzollern și când l'a întreat ofițerul de serviciu ce poftesce, a răspuns, că a venit să dea un raport urgent admiralului rusesc *Tyrtov*.

Tocmai atunci eși însă din salon un ofițer rus și îl întrebă pe cadet: — *De unde ești D-ta? — De pe yachtul Standard. — Și eu sunt de acolo, nu te cunosc. D-ta nici nu ești marinar. Ți-e albă fața!*

Pretinsul cadet a scos atunci un revolver, care i-a fost însă smâncit din mână. După ce l'au arestat, a mărturisit că e polonez, care *studiază în Berna și a vrut să omórá pe împératul german, fiind-că asupresce pe Polonia din Posen.*

Sofia, 16 August. Guvernul a destituit 15 funcționari și învățatori, fiind-că au luat parte la congresul macedonean.

București, 16 August. Aici se svonesce, că marele duce Mihail Alexandrovici moștenitorul presuntiv rusesc, în curénd va visita părechea regală română la Sinaia.

Literatură.

A apărut „*Almanachul*“ societății „*Petru Maior*“ Budapesta 1901 cu un conținut bogat și ilustrat. Format 8° cu 144 pagini. *Prețul 4 coróne.* Se află de vânzare la Tipografia *A. Mureșianu* cu prețul indicat, plus 35 bani porto.

Cine face, lui își face, cine dă, lui își dă.

A fost odată un împérat, care trăia tare bine cu un călugăr. Mănăstirea călugărului era într'un codru strășnic de mare și nu tocmai departe de curtea împératului.

Prietenia împératului cu călugărul nu-i plăcea de loc împératesei, il ura pe călugăr, să nu-l vadă în ochi. Și ura cea nemărginită a împératesei o ducea până acolo, că-i făcea multe ponose bietului călugăr. Der călugărul se făcea, că nu le pricepe și tăcea. Într'o și țise împérateșa soțului ei:

„Împérate, cât îi împérația ta de mare, nu-ți găsesci tu un om vrednic de sfatul tóu, numai pe călugărul acesta? Eu când vėd pe călugărul acesta, ca și când aș vėdea o sută de dracl!“ Și după mai multă vorbă l'a îndemnat să nu-l mai primescă pe călugăr.

Împératul n'o mai întreba pe împérateșa, ce însămnă ura ei pentru acest biet călugăr, der se gândi: tocmai acest vrednic părinte, care are o inimă prea bună, fi atâta de omenos și credincios, de nu știu de mai este cine-va de potriiva lui. Cu el mă sfătuesc în trebile împératești, când mi-i împérația în cumpenă mare. În sférșit pe el il am ca pe cel mai învățat și mai priceput din totă împérația mea.

Împératul nu îndrăzni să spuie călugărului așa vorbe rele.

Împérateșa vėdénd, că de loc nu-l pôte desbăra de călugăr, se hotărî, să-l otrăvescă pe cucernicul.

Într'o și împérateșa singură făcu pâne pentru curtea împératească și făcu o pâne de-oparte, care a otrăvit-o, anume pentru călugăr.

Când mai veni la împérat, împérateșa i-a dat călugărului pâne.

Călugărul, care nu vorbise cu împérateșa așa de des, se mira de bunătatea ei și țise cu umilință:

„Cine face, lui își face, cine dă, lui își dă, și mulțumesc frumos împératesei.“

El se duse cu pânea la mănăstire și o puse de o parte, fără ca să mănănce din ea, lăsând-o pe altă-dată.

Nu trecu multă vreme și feciorul împératului, — căci împératul avea numai un singur fecior, — a pornit la vėnătóre cu toți slujitorii de la împérație.

Ce-a făcut, ce-a dires, că feciorul împératului cu vre-o cățiva s'a rătécit tocmai prin codru, unde era mănăstirea călugărului, care era sfetnicul împératului.

După multă isbeliște și necaz, feciorul de împérat nimeresce mănăstirea.

Trimite pe un slujitor, să întrebe pe cine a găsi acolo, de are ceva de mâncare, că era foarte flăménd.

Slujitorul găsesce pe călugăr și ceru ceva de-a mănăcării.

Fiul meu, n'am ce-ți da alta, decât pânea, care mi-a dat-o mai alaltăeri împérateșa. Pofim! Și i-o dădu. Slujitorul mulțami călugărului și se întorse în grabă. Feciorul de împérat, vėdu pânea cu pecetea dela împérație și se încredință, că nu va fi rea și nici prin gând nu-i trecea, că ea-i otrăvită. Cum era flăménd, prăpădit, o mănecă ca de când vė spun eu.

Feciorul împératului a mai trăit până ce-a ajuns acasă. Acasă a și închinat stégul pentru vecie, fără ca să spuie ceva cuiva, de ce îi mórtea, ori de unde i-se trage.

Împératul și împérateșa repede a poruncit, ca să cerceteze, de unde i-se trage mórtea.

Ei se váierau și plângeau, că numai atâta copil le lăsase bunul Dumnețeu și nu i-l'a mai cruțat.

Cercetându-se mereu, slujitorii cari au fost cu el la vėnătóre i-au spus, că din pânea călugărului i-se trage mórtea.

Cum auți împérateșa aceste vorbe, nu mai putu țice nimic decât:

„Cine face, lui își face și cine dă lui își dă“ și cădu jos mórta.

(„D. P.“)

I. Mleșniță.

Apel literar

cătră toți binevoitorii poporului românesc.

Poporul nostru progresază cu pași repezi spre decadentă. Esperiența ne convinge zilnic despre acest adevăr dureros.

Esperiențele ce le-am făcut și convingerile ce mi le-am câștigat în cariera mea de preot, îmi ușurează în mare măsură datoria ce o am de a vindeca rana. Văd efectul, decadența morală și a bunei stări materiale. Cunosc cauza, trândăvia și indiferentismul, și i-am aflat izvorul în credința deșartă. Diagnostica am făcut-o; voiți prescrie leacul și — mi-am făcut datoria, — datoria, de a încerca și vindeca un corp bolnăvicios, amenințat cu stricăciune totală și respectivă, amenințat de a îndrepta la credința adevărată, la viața morală religioasă și prin aceasta la mai multă bunăstare și fericire pe un popor plecat spre decadentă și amenințat cu peirea vechită cu ochii.

Această datorie am voi să mi-o împlinesc când m'am pus la lucru și acum când mă determinez ca să-mi public o lucrare scrisă pe această temă cu titlul de

Sărbători păgănesci,

menită anume pentru popor, cu scopul de a-l abate dela credințele deșerte, din care se nasc lenea, trândăvia și tot răul ce duce la sărăcie — și a-l îndrepta la credința cea adevărată, ce-l învață la virtuți și-i arată calea spre bunăstare și fericire.

În acest scop însă mai am o neapărată trebuință de sprijinul și resp. de conlucrarea tuturor acolora, care cel puțin în aceeași măsură ca mine doresc a face vr'un serviciu țeranului nostru.

Drept această lucrare mea o socotesc încă de neterminată și, înainte de încheierea ei, apelez cătră acei on. domni, care ar avea bunăvoința să colaboreze cu mine, ca să binevoiască, după primirea său cetirea acestui apel, spre completarea opului meu a-mi pune la dispoziție material și respective manuscris pe care îl voi indica în volum cu subscrierea autorului său a persoanei ce mi-l-a comunicat.

Nici un popor nu are atâta sodom de sărbători păgănesci, seu cum li-se dize sărbători băbesci, atâtea zile de primejdie, atâtea seri rele ca țeranul nostru.

Drept aceasta onorații colaboratori sunt rugați să binevoiască a răspunde pe larg și la înțeles — la următoarele:

1. Are poporul din acele părți (Arădaue, Bănățene, Bihorene, Ardelene, etc.) așa numite „Sărbători băbesci“, „zile de primăjdie“ etc. adecă sărbători apacate din bătrâni, nerecunoscute și nesperate de biserică ci ținute numai de popor?

2. Cum se numesc? Când și cum le serbează? (Cu abținerea dela lucru numai, ori și cu alte obiceiuri specifice?)

3. Ce fac bărbații și ce fac femeile în astfel de sărbători păgănesci? (Trândăvesc, se pun la sfat de clevetiri, ori-că umblă și la birturi?)

4. Ce știu despre originea acestor sărbători și ce credință au despre însemnătatea lor?

5. Observă-se la popor efectul acestor sărbători păgănesci și credințe deșerte în slăbirea credinței creștinești manifestată prin ore care indiferentism religios, prin necinstirea bisericeii, a aședămintelor ei și Duminecilor și sărbătorilor creștinesci?

6. Ce urmări păgubitoare se poate observa că au aceste sărbători și credință păgână din punct de vedere moral și economic? (Pecete născute din trândăvie și pagube avute în urma neglijării lucrurilor economice?)

7. Sprijinite sunt acestea și de cătră cei chemați a le combate și stărpi? Dacă nu, făcutu-s'a vre-o încercare de a deștepta poporul din această rătăcire și cu ce rezultat?

Răspunsurile rog să mi-se trimită la adresă, după puțință fără întârziere.

Onorații colaboratori vor primi opul gratuit în semn de mulțumire și recunoștință pentru sprijinul oferit prin conlucrare.

Gytrok (Temes) Aug. 8.

Preot D. Voniga

HIGIENA.

Căldura și lumina.

Sângele și corpul omului este cald, el își produce singur căldură prin mistuirea hranei, întocmai precum soba produce căldură prin arderea leunelor.

Pentru ca corpul să nu piardă mult din căldura lui, pentru-ca să putem trăi în aer rece ne apărăm contra frigului și contra umezelii, în casă prin încălzirea ei potrivit, afară din casă, prin vestimente (haine) mai grose, prin încălziminte mai bună și prin mișcare. În timpul iernei decât ne surprinde pe câmp un viscol, o vijelie, să căutăm să nu ședem jos, și ori-cât de osteniți vom fi, să ne ferim de a adormi, pentru-ca să nu degerăm. Ei să mișcăm corpul, să umblăm, pentru-ca să ne înfierbântăm și să biruim astfel gerul, căci mișcarea și munca înfierbântă corpul.

Copiii noi-născuți sunt mai simțitori la frig decât omenii mari; corpul lor, care înaintea nasterii a trăit 9 luni în pântecile cald al mamei, se deprinde numai cu încetul cu răcoarea aerului; trebuie der să ținem copiii mici la căldură, să-i învelim, să-i ferim de frig.

Este vătămător a trece repede și cu corpul înfierbântat din căldură în frig; decât ne aflăm într'un loc prea cald, cată să școțea blana, jocul, mantaua, zegoeta, sarina, ori sumanul și să ne îmbrăcăm ér cu ele înainte de a eși în frig. Căldura corpului a sângelui, este la tot omul sănătos, tot anul, una și aceeași; ea crește însă la mulți omeni bolnăvi, și decât corpul lor arde, trebuie să-l răcorim prin deschiderea ferestrelor, prin beutura de apă rece, de lapte rece, de zémă de varză (de curechi), prin înlăturarea vestimentelor și așternuturilor grose.

Decă vestimentele noastre sunt ude din cauza ploiei seu a sudorei (a nădușelii), să nu așteptăm până când se vor usca pe corpul nostru. Ei să ne premenim cât de curând vom pute. Decă nu le putem schimba îndată, să nu ședem jos cu cămașa udă pe noi, ei să umblăm seu să lucrăm pentru a încălzi corpul

Lumina o avem dela soare, ea este tot atât de trebuincioasă pentru sănătatea noastră ca și căldura; plantele, vitele și omul nu pot trăi în întunerec. Casele lipsite de lumină în cari nu străbat razele soarelui, nu sunt sănătoase. Frunzele plantelor crescute la întunerec n'au verdeta frumoasă, ei colóre verde spălăcită; omeni cari trăesc la întunerec nu sunt rumeni, ei palidși și bolnăvicioși. Copiii mai ales, au trebuință de multă lumină; ea le întărește corpul, și decât sunt crescuți în case lipsite de multă lumină, devin molaticși, slăbănogi. Casele în cari au zăcut bolnăvi cu bóle lipicioase, curăță mai lesne de molimă decât sunt luminose. Der și lumina prea tare pôte vătéma sănătatea; ochii se pot bolnăvi, când cine-va se uită mai mult timp în soarele lucitor, la lampa aprinsă, la ori-ce foc mare

Când, vara, razele soarelui cad drept de asupra capetelor noastre, când lucrăm mai mult timp la arșita soarelui, atunci creeri noastre se pot aprinde, se pot bolnăvi de soare sec, de bătae de soare, bóla forte grea. De aceea trebuie să apărăm capul în timpul veri contra razelor soarelui prin pălării (capele) de paie, să lucrăm la câmp mai bine în orele când soarele nu arde tare, odihnindu-ne la amiazi, în orele căldurii celei mari.

(„Albina.“)

Dr. I. Felix.

Din fisiografie.*)

Electricitatea se scurge prin virfurile și muchile ascuțite. Un corp, decât are virfuri ori muchi ascuțiți, nu se pôte încărca cu electricitate căci electricitatea se scurge forte lesne prin acele virfuri și muchi.

Decă încercăm cu multă electricitate un corp care are un virf ascuțit și îl punem la întunerec, observăm un fel de lumină la virf, care nu este alt-ceva decât electricitatea ce se scurge prin acel punct.

In nori se află electricitate. Un învetaț american anume Franklin a arătat cel dintăiu, că norii sunt încărcați cu electricitate. Iată cum a procedat Franklin. A ridicat în aer un smeu de hărtie cum ridică copiii primăvara legat de sfóră, pe un timp noros și furtunos. A pus pe fil sêu să țină de sfóră. Franklin, apropiind degetul de sfóră, a obținut după câteva momente scânteii electrice mult mai puternice, decât acelea ce se obțin prin frecare.

Prin ajutorul electricității obținute din nori s'a produs atracțiun, repulsiun (respingeri) întocmai ca și cu electricitatea desvoltată prin frecare.

Scânteia electrică produsă prin frecare are aceeași formă ca și trăsnetul.

O scânteie electrică puternică topesce sîrme subțiri de metal, aprinde unele corpuri, ca spirtul, eterul, bumbacul, etc.

O scânteie electrică mare ne sgudue puternic, ne trîntesce la pământ, ba pôte chiar să ne omóre.

Tóte cele șupra mai în sus dovedesc, că trăsnetul în sine și nu este alt-ceva decât tot o scânteie electrică însă cu mult mai puternică de-cât aceea pe care o pôte produce omul.

Norii sunt încărcați cu electricitate, căci aburiș atunc când se forméză la suprafața apelor se încarcă cu electricitate pe care o păstrează chiar și după ce devin nori. Așa dar din cauza evaporăției apelor se produce electricitate din atmosferă.

Când doi nori încărcați de electricități diferite sunt în apropiere, electricitățile lor se atrag, să reped una către alta și produc trăsnetul care străbate atmosfera.

Trăsnetul se produce nu numai între doi nori ci și între un nor și obiectele de pe suprafața pământului.

Mijloc d'a ne apăra casa de trăsnet. Paratrăsnetul. Paratrăsnetul este un instrument care apăra casele de trăsnet. Se compune din următoarele părți: 1) o vargă de fer ascuțită la virf și 2) o funie de sîrmă de fer.

Vargă de fer ascuțită la virf și 2) o funie de sîrmă de fer. Virful vargei, ca să nu ruginescă să face din aramă aurită sau din platină. Vargă se așază în poziție verticală pe acoperișul casei, iar partea din jos este legată bine cu funia metalică care se aduce pe lângă zid. Capătul funiei se introduce într'un puț (fântână) seu într'o grópă cu cărbuni.

Decă edificiul este mare, să întrebuinteză două seu mai multe vargi.

Vărgile de pe casă forméză părțile cele mai ridicate ale casei și în acelaș timp nisce virfuri ascuțite. Noi șcim că electricitatea se scurge prin virfurile ascuțite. Prin urmare când un nor încărcat cu electricitate, de exemplu pozitivă, trece pe deasupra casei, desvóltă în casă cele două feluri de electricități: atrage pe cea negativă, care se scurge în aer prin virfurile ascuțite ale vărgilor metalice și respinge pe cea pozitivă, care se scurge în pământ prin funia metalică.

Trăsnetul, decât să întâmplă câte odată ca să cadă pe casă, se duce prin paratrăsnet în pământ așa, că edificiul scapă și în acest pas de electricitate.

Scânteia electrică, adecă trăsnetul să duce prin paratrăsnet în pământ, căci paratrăsnetul forméză partea edificiului cea mai ridicată și în acelaș timp cea mai bună conducătoare de electricitate.

Precăuțiunile ce trebuie să luăm în timpuri furtunose. De faptul că electricitatea se grămădesce pe loculurile învetaț, că în timpul când vine o plóie însoțită de fulgere, trăsnete și tunețe, nu trebuie să ne adăpostim sub un arbore înalt seu lângă o căpiță de fân, etc. căci aceste corpuri sunt forte mult expuse la trăsnet mai cu sémă când sunt isolate (singure).

* Din fisiografia lui S. Niculescu—Brăilítenu.

MULTE ȘI DE TOTE.

Ochelarii misterioși.

În vremea celor dintăii ani ai republicei franceze, ambasadorul Rusiei de la Paris făcu într'o zi o vizită președintelui frances Louis Adolphe Thiers. La plecare, ambasadorul își uită ochelarii pe masă, în camera în care fusese primit de Thiers. Președintele observând lucrul acesta cum era cunoscut peste tot ca un om de-o exactitate și-o acurateță fără margini, luă imediat ochelarii, îi puse într'o cutie, îi sigilă și chemând un jandarm, îi trimise imediat să-i ducă la ambasada rusescă. Jandarmul creșdend, că duce vre-o hărtie, vre-un secret de stat, merse într'o fugă până la ambasada Rusiei.

Ajuns acolo, nu găsi pe ambasador, de ore-ce el eșind de-la președintele, nu se duse direct la ambasadă.

Funcționarii ruși de-acolo, în lipsa ambasadorului, rău cutia, o desfăcură și spre cea mai mare mirare și zăpăceală a lor, vădură o pereche de ochelari.

Ochelari trimiși de președintele Franței, sigilați cu stampila țării, ori-cum, trebuiau să formeze vre-un mister, trebuiau să abă o importanță fără margini....

Și ei speriați peste măsură, nu era șeful lor la ambasadă, pentru urgență telegrafiară imediat la St. Petersburg:

— „Președintele frances trimis ochelari misterioși. Ce e de făcut?“

Peste o óră se răspunsul:

— „Trimiteți imediat ochelarii!“

În aceeași vreme însă, când împachetau ei din nou ochelarii ambasadorului spre a-i trimite, soși și ambasadorul, care rîse mult de naivitatea funcționarilor săi și eliberă astfel ochelarii, de călătoria ce erau s'o facă până la St. Petersburg.

Premiul pentru beutura.

În: „Descrierea Moldovei“ a principelui și istoricului Dem. Cantemir, se află descris următorul cas interesant și unic în felul său:

„Odată s'au apucat pe rămas un Moldovean și cu un Muntean să vadă, cari sunt mai tari în beutura, Moldovenii ori Muntenii? și au mers pe podul de la Focșani, care este marginea între Moldavia și țera românescă, unde cei doi atleți de beutura atăta s'au luptat cu paharele, până când Munteanu a cădut mort de prea mult vin ce a beut. Iar pe Moldovean în semn de premiu pentru biruința sa, l'au dăruit Domnul seu cu boerie.“

Luna de miere într'un copac.

D-na George Marshland, americană, ceruse cu cât-va timp înainte de căsătoria ei, acelaia pe care trebuia să-l ia de bărbat, ca să pue să se clădască în virful unui copac un fel de apartament aerian în care ei trebuiau să își petrecă luna de miere, 3—4 săptămîni cel mult, în loc de a face o călătorie de nuntă.

S'a ales un ținut pitoresc, satul Mill-Valley, așezat la piciorul muntelui Temple-pain în California, nu departe de San-Francisco, reședința celor doi viitori soși, și acolo d. George Marshland a pus să se construiască, pe cele mai înalte și mai grose crăci ale unui stejar, la 15 metri d'asupra solului, o adevărată căscióră, alcătuită din trei odăi, salon, sală de băi, bucătărie, etc.

Nevasta lui fú așa de mulțumită în cât ceru să-și prelungească șederea în noua locuință de tinără femeie. Ei petrecură acolo iarna, apoi primă-vara, în urmă vara, și ađi, instalați deja de 2 ani în casa lor aeriană, d. și d-na Marshland își continuă luna de miere.

Căsătorii

De la 8 până la 14 August.

- 1) Dumitru Salveț, gr. or. Zugrav, Brașov cu Eufrosina Lupu gr.-or., Satulung 2) Nicolae Bărsanu, gr.-or., calfa de croitor, cu Ana Olteanu, gr.-or., amîndoi domiciliați în Dirste. 3) Ioan Barbu gr.-or., lucrător cu Maria Cimpoia gr.-or., Amîndoi domiciliați în Dirste. 4) Szilágyi András, ev. ref., calfa de pantofar, cu Bibó Ida ev. A. C. amîndoi domiciliați în Bucuresci. 5) Dr. Nicolae Ionescu gr.-or., avocat în Caransebeș cu d-șora Maria Sfetcu gr.-or., din Brașov. 6) Imreh Mihály, r.-cat. ofitean de poștă și telegraf în Kisújszállás cu Strelitz Iosephine, Brașov. 7) Gustav Knapp, ev. A. C. meșter turnător cu Ludovica Hermine Deutsch, ev. A. C. Brașov.

Sosiți în Brașov.

Pe ziua de 15 August 1902.

H. P. omul verde: Schaden. Váli, ingineri, Budapesta; Georgescu, comerciant, Brașov; Schmidt, comerciant de mobile, Mantsch, timplar, Medias; Schwab, Galati; Bieldstein, Bucuresci; Ionescu, profesor, Bucuresci.

H. Orient: Petrescu, sergent maior, Cotaru, ofiter, Ploiesti, Filip, comerciant, Constanta; Manescu, funcționar, Bucuresci; Papisoglu, proprietar, Braila.

H. Europa: D-na Dr. Popescu, soție de avocat, Reghin; Hönig, Oradea; Ungar, Hebenstreit, Korostein, Viena; Gross, Pesta; Bonke, Cluj; Coppin, Giurgiu.

H. Bucuresci: Enescu, proprietar, Câmpulung; Selt, Herzog, Bucuresci; Waidmann, Comarnic; Krayszychi, farmacist, Werner, Viena; Lörincz, Pesta; Székely, Roth, Freisinger, Vary, Lustig, Pesta; Pollak, Voina, Szöllösy, Sz. Udvarhely.

H. Grand: Landau, Cs. Szt. Simon, Gugig, Viena; Goruneanu, Bucuresci; Wechsler, Bucuresci.

Calendarul săptămânii.

AUGUST. (1902) are 31 zile. MASALAR.

Zile	Călend. Iul. v.	Călend. Greg.
Dum.	4 Ss. 7 m. de Efes	17 Liberat
Lun.	5 S. m. Eusigiu	18 Elena
Mart.	6 † Schimb. la față	19 Sebald
Merc.	7 S. m. Domețiu	20 † Sf. Stefan
Joi	8 S. mart. Emilian	21 Bernat Adolf
Viner.	9 S. ap. Matei	22 Timotei
Sâm.	10 S. m. Laurențiu	23 Filip

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 15 August 1902.

Măsura sau greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	6l.
1 H. L.	Grâu cel mai frumos	12	—
"	Grâu mijlociu . . .	11	90
"	Grâu mai slab . . .	11	80
"	Grâu amestecat . . .	8	50
"	Săcară frumoasă . . .	8	80
"	Săcară mijlocie . . .	8	60
"	Orz frumos . . .	7	—
"	Orz mijlociu . . .	6	80
"	Ovăș frumos . . .	5	20
"	Ovăș mijlociu . . .	5	10
"	Cucuruz . . .	8	70
"	Malaiu (meiū) . . .	8	—
"	Mazăre . . .	20	—
"	Lințe . . .	13	—
"	Fasole . . .	11	—
"	Sămēntă de in . . .	24	—
"	Sămēntă de cânepă . . .	6	—
"	Cartofi . . .	1	70
"	Măzărache . . .	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	—	96
"	Carne de porc . . .	1	04
"	Carne de berbec . . .	—	72
100 kil	Său de vită prospēt . . .	44	—
"	Său de vită topit . . .	64	—

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Stabiliment de hydrotherapie

Wällischhof

—stațiunea de tren Brunn—Maria Enzersdorf 30 minute depărtare de la Viena—
aranjament modern, prețuri moderate.

(medicul, folosirea băilor, locuința, proviziunea întrăgă 21—32 fl. la săptămână, amēsurat locuinței).

Cu prospecte și informațiuni detaliate stă la dispoziție direcțiunea stabilimentului și medicii:

Dr. Lazar Popovič, Dr. Marius Sturza,
medic consiliar medic dirigent în Wällischhof
Viena XV Mariabilferstrasse Nr. 136. hof p. u. Maria-Enzersdorf bei Wien.

Nr. 6249—902.

PUBLICAȚIUNE.

referitoare la consemnările pentru statorirea dării de câștig cl. III a aruncului general asupra dării de venit și a taxelor pentru liberarea de miliție pe anul 1902.

Se face cunoscut, că Direcțiunea financiară reg. ung. din loc a pregătīt și ne-a și trimis spre publicare consemnările pentru statorirea dărilor pe 1902, consemnate mai jos, anume:

a) consemnările pentru darea de câștig cl. III cu Nr. 31.500—1902, lângă care sunt puse și contribuiriile pentru fondul bolnavilor din țară;

b) consemnările aruncului general după darea de venit cu Nr. 14673—1902; in fine,

c) consemnările taxelor pentru liberarea de miliție.

Tōte acestea consemnări sē află espuse în localul perceptoratului orașenesc, unde fie-care contribuabil le pōte lua în vedere timp de 8 zile, adecă dela 16 până la 23 August 1902, totdeauna înainte de amiazi dela 8—12 oare.

Eventuale reclamațiuni în contra aruncului general după darea de venit și în contra taxei pentru liberarea de miliție sunt a-se presenta la subscrisul oficiū în timp de 15 zile, adecă până la 30 August a. c. adresate cătră Comitetul administrativ al Comitatului Braseó.

Acest termin de reclamațiune are valōre pentru toți acei contribuabili, carī în anul precedent deja au fost supuși aruncului general după darea de venit sēu tazei pentru liberarea de miliție.

Er acele părți, carī în anul curent sunt taxați pentru prima-ora de-a plăti aruncul general după darea de venit, au sē și înainteze reclamațiunile la comiteul administrativ comitatens și privitor la taxele de liberare dela miliția la direcțiunea financiară reg. ung. în termin de 15 zile, dela data înscrierii aruncului general, sēu pentru eliberarea de miliție în cărticelele pentru taxă militară.

Reclamațiunile în contra dării de venit cl. III sunt supuse termenelor fixate în §§-ii 26 și 27 ai art. de lege XLIV din 1882.

După-ce în modul acesta pe anul 1902 tōte soiurile de dare sunt deja prescise de aceea, pentru a-se induce dările în cōtele sēu cărticelele de dare a fie-cărui contribuabil, sē provocă toți contribuabilii comunei orașenesci Brassó a-și presenta la acest oficiū de dare orașenesc cōtele sēu cărticelele lor de dare în timpul dela 16 până la 30 August a. c. t'rovocăm pe contribuabili sē nu intrelase acēstă presentare, căci cei neglijenți vor fi pedesiti.

Brassó, în August 1902.

Nr. 629 1—3 Perceptoratul orașenesc

În atențiunea On. părinți!

La subscrisul sē primesc băieți de școlă în cartir lınar sēu anual cu tōtă întreținerea sēu fără, dela 12—16 ani, într'un loc liniștit, cu curte mare și grădină, în Strada Sf. Nicolae Nr. 6/B (Dosul bisericeii).

George Moldovan.

Se caută un birtaș,

care pōte sē depue cautiune, sē fie specialist harnic, a cărui soție sē pōtă conduce o bucătărie bună, pentru Otelul comunal din Zărnești cu începere din 1 Octomvrie st. n. 1902.

Informațiuni se pot lua dela d-l Franz Tichy, Berăria din Feldiōră.

631,1—3

De vëndare.

O grădină mare aflătōre în Scheiū (Mucerlic, Pajiste), în mărime de 12 jugere, cu pomi rodțiori, bine aranjată, se vinde din mână liberă.

Doritorii a-se informa la proprietara pe Valea Cōstei Nr. 25.

630,1—3

Dr. WALTHER KRAUSS,

medic primar al spitalului civil,

operator,

medic pentru

bōle de femei și copii.

CONSULTAȚII:

dela 2—4 ore p. m. cu excepție de Duminecă și serbători.

Șirul spitalului nr. 12.

Se primesc în întreținere cons-ciențioasă băieți și fete în apropierea de școlile române și germane. În casă se află și un piano.

Adresa la administrația „Gazetei Transilvaniei“.

630,1—3

Fluidul Kwizda.

Fluid pentru turisti Kwizda fluid pentru soldinā.

Fricțiune probată contra soldinei. Intrebunțată de Turisti, Biciclisti și călăreți cu succes. pentru recr-are după ture mai mari.

Prețul o sticlă cor. 2.—, 1/2 sticlă cor. 1.20.

-- Veritabil se capētă în tōte farmaciile. —

Deposīt principal la

Franz Joh. Kwizda

k. u. k. Oest.-ung. kön. Rumän. u. fürstl. Bulg. Hoflif. Kreis-Apotheke KORNEUBURG, bei Wien.

Ciocoladă de Tannin

a lui Sztraka,

are cel mai bun efect

în contra diarei,

atāt la copii cât și

la aduți. O bu-

cată costă 40 fl.

Se află de vëndare

în tōte farmaciile.

Deschidere de Magazin.

Subscrisul are onōrea a face cunoscut On. Public, că au descis în Strada Hirscher vis-a-vis de Sala de Concerte, un

Magazin cu postavuri.

La vëndare vine numai fabricație proprie, în asortiment bogat și cu prețuri ieftine.

Rugându-mē de o cercetare numērosă, sunt

cu tōta stima

Anton Brossek,

Fabrică de postavari.

6—3.(619)

În atențiunea on. Părinți!

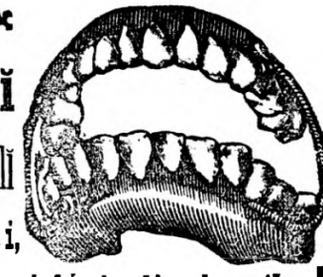
Dōmna B. Obert primesce 5—6 fetițe pe lângă tōtă întreținerea cu prețul cel mai moderat.

Cu deosebită stimă

B. Obert,

Strada Orfanilor nr. 10.

Dinți artificiali simpli, precum și fōrte fin lucrați, se pot procura dela Dr. H. GUST, atelier dentistic Piața mare, Tērgul pōmelor 19. 4—6(614)

DEPOSIT de articole igienice. DEPOSIT de mărfuri de gumi din Paris. J. REIF Specialist, VIENA I., Brandstätte 3. Prețuri curente în coverte închise franco și gratis. Trimiterea în provincie cu Rambursă. Discret. à K. 2, 4, 6, 8, 10 etc.

O grădină mare de pōme bine aranjată, de o mărime de 3 1/2 jugere, în Scheiū după Inșițe nr. 27, este de vëndare din mână liberă. Informațiuni se pot lua tot acolo la proprietar, sēu în Strada Prindului nr. 9. 2—8

PAO apă de spălat gura în formă de prav. Deposit en gros pentru Brașov la JOHANN ORENDI. Se capētă în farmaci, Drogerii, Parfumerii etc.

Cel mai mare efect antiseptic.

Cu gust, practic și ieftin.

In atențiunea proprietarilor de pământ!

„Eliberarea pământului de greunamânt.“

„Intreprindere de Credit-Hipotecar“

este titlul unui institut ce s'a înființat cu scopul de a da ocaziune proprietarilor de pământuri se p'ată ajunge la împrumuturi ieftine și pe lângă condițiunile cele mai favorabile.

Acest institut dă împrumuturi pe pământuri ori și unde.

Interesele cu amortisarea capitalului cu tot fac mai puțin ca la băncile mici, numai interesele simple.

Favorul cel mai deosebit și de neprețuit este, că **cu încetarea din viață a debitorului, suma împrumutată se șterge de pe pământul hipotecat, er' ratele plătite în amortisarea capitalului se restituiesc numai decât în bani gata.**

Cu modalitatea împrumuturilor acestora, proprietarul unui pământ ajunge la bani ieftini și este sigur că ori și când ar înceta din viață, pământul rămâne liber de greunamânt, iar ereții mai capătă și bani gata.

Recomandăm tuturor acelor proprietari de pământuri, cari au lipsă de bani să se folosească de favorul acesta.

Pe pământuri cari sunt hipotecate la alte institute încă se dau împrumuturi plătindu-se din suma împrumutată datoria veche la respectivul institut.

La cereri de împrumuturi se recere copia cărților funduare și fôia catastrală.

Prospecte detaliate cu informațiunile necesare se trimit la cerere, pe lângă trimiterea de mărci postale în valoare de una corună pentru porto postal.

Cererile sunt a-se adresa la:

Representanța

„Intreprinderii de Credit Hipotecar, Eliberarea pământului de greunamânt“

în Sibiu (N. Szében) strada Bruckenthal 36.

6—10. (12)

— ANUNȚ. —

Cu ziua de ađi punem în circulație cea mai renumită și plăcută apă minerală

„REPATI“

provenită din isvorul „Bathori“ din Kászón-Imper, în stare cât se p'ote mai prosp'etă.

Profesorul de universitate **Dr. Bela Lengyel** se exprimă astfel:

„Isvorul din Kászón-Imper „Repati“ dă o apă alcalin acidă de tot escelentă, care prin compozițiunea ei chimică fericită, precum și în urma conținutului extraordinar de acid-carbonic, formeză o specialitate de apă minerală din cele mai escelente și merită deci de a fi de aproape apreciată.“

Profesorul **Dr. Sigmund Purjesz** dice:

„Confirm, cum că apa minerală „Repati“ s'a întrebuințat de mine cu bun succes la vindecarea de afecțiuni cataractice ale membranelor mucoase.

Profesorul **Dr. Wilhelm Hankó** se exprimă astfel:

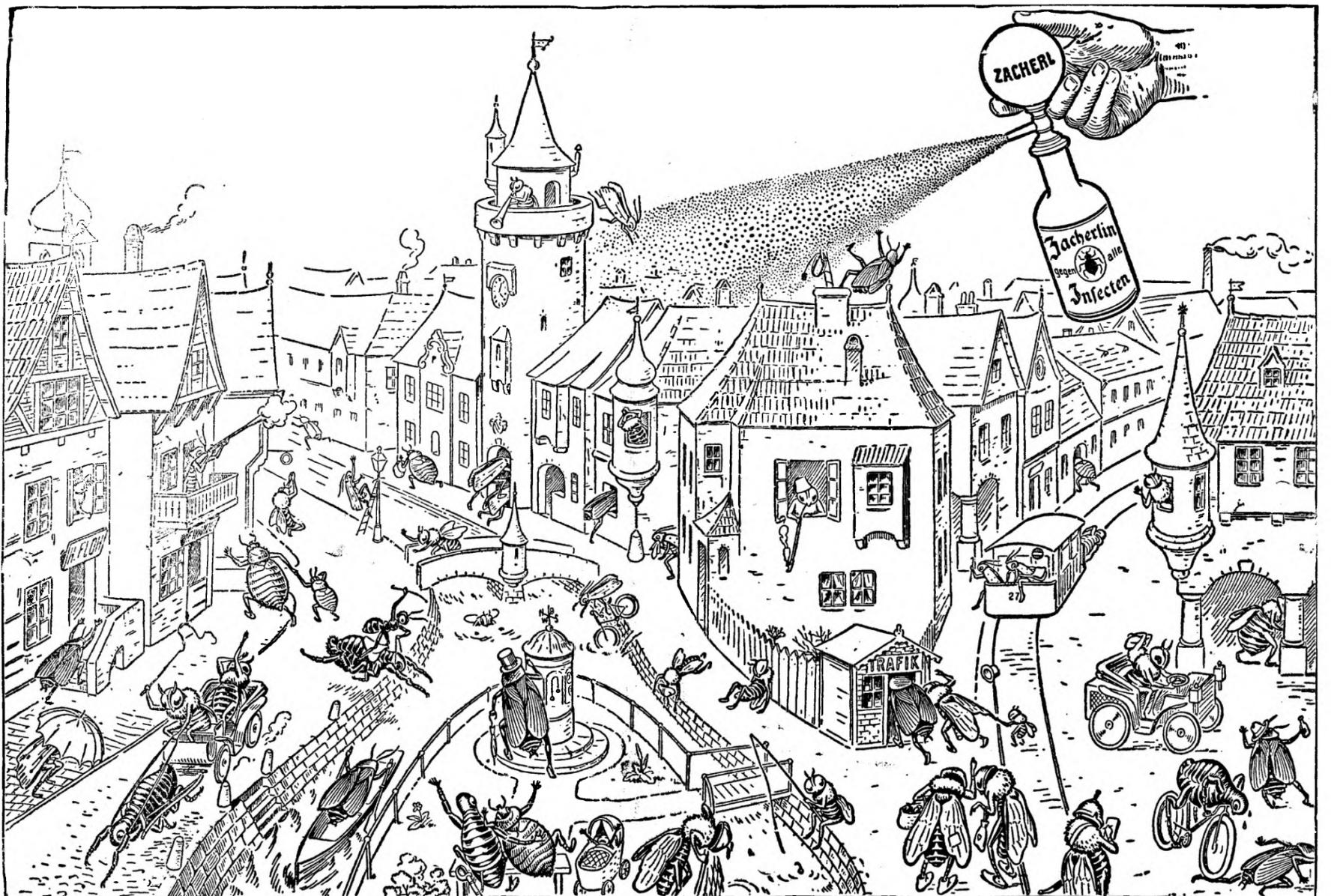
„Apa minerală „Repati“ este nu numai o apă escelentă de beut, ci este tot-odată o apă vindecătoare, de efect neprețuit, și p'ote concura în orice privință cu apa scumpă importată din Boemia, numită apă de Krondorf.“

Depositul principal se află

in Têrgul boilor nr. 4.

Administrația isvorului e în Kászón-Imper.

14—25. (593)

Dacă dorești Zacherlin de cel renumit,
N'ul cump'era în hârtie învălit.

În sticle se vinde cel veritabil
Cu drept de marcă, și-i admirabil,

Ce-ți vine și și noapte într'ajutor
Și te feresce de plaga insectelor,

Ca să te convingi mai pe deplin
Caută după placatul lui Zacherlin.